

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Dienstverlening, Regeldruk
en Informatiebeleid**
Kwaliteit en Innovatie
Dienstverlening

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 30 mei 2011
Betreft Hergebruik en Open Data: naar betere vindbaarheid en herbruikbaarheid
van overheidsinformatie

Kenmerk
2011-2000224638

Bijlagen
2

Om haar publieke taak goed uit te kunnen voeren produceert en verzamelt de overheid veel informatie. Een belangrijk deel van deze informatie is openbaar op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob). Deze openbare overheidsinformatie wordt voor meerdere doelen en doelgroepen gebruikt.¹ Bijvoorbeeld door de overheid zelf om publieke taken efficiënter en effectiever uit te voeren. Daarnaast kunnen partijen buiten de overheid nieuwe producten en diensten maken op basis van overheidsinformatie.

In deze brief zal ik, zoals toegezegd tijdens het AO 'Grote ICT projecten' van 17 februari jl., mijn visie op het hergebruik van overheidsinformatie en open data schetsen. Daarnaast zal ik in deze brief ook ingaan op de activiteiten die reeds zijn ondernomen ter bevordering van het (her)gebruiken van overheidsinformatie en zal ik de belemmeringen die er nog bestaan bespreken. Tenslotte zal ik in deze brief reageren op de aanbevelingen uit het rapport 'Open Overheid'² dat TNO in opdracht van het ministerie van BZK heeft uitgevoerd.

1. Waarom hergebruik en Open Data

Vanwege de positieve effecten, die in de tweede paragraaf van deze brief nader worden toegelicht, die het hergebruik van overheidsinformatie kan opleveren, ben ik er voorstander van om het hergebruik van openbare overheidsinformatie actief te bevorderen. Op die manier kunnen andere partijen deze informatie gebruiken, verrijken en (op maat) aanbieden aan de maatschappij.

Overheidsinformatie is een breed begrip. Het gaat om bij de overheid berustende informatie die betrekking heeft op een bestuurlijke aangelegenheid, dat wil zeggen: gegenereerd of verzameld is in het kader van de uitvoering van een overheidstaak. In Nederland bepaalt de Wob welke informatie openbaar is.

¹ Overal waar in deze brief over hergebruik van overheidsinformatie wordt gesproken wordt openbare overheidsinformatie en -data bedoeld die op grond van de Wob openbaar is.

² TNO 'Open Overheid, Internationale beleidsanalyse en aanbevelingen voor Nederlands beleid' (2011)

Ook open overheidsdata (hierna: open data) vallen onder het brede begrip overheidsinformatie. Open data zijn bronnen van onbewerkte overheidsinformatie:

- die openbaar zijn;
- waar geen auteursrecht of andere rechten van derden op berust;
- die bekostigd zijn uit publieke middelen, beschikbaar gesteld voor de uitvoering van die taak;
- die bij voorkeur voldoen aan 'open standaarden' (geen barrières voor het gebruik door ICT-gebruikers of door ICT-aanbieders), en
- die bij voorkeur computerleesbaar zijn, zodat zoekmachines informatie in documenten kunnen vinden.

Datum
30 mei 2011

Kenmerk
2011-2000224638

Uit verschillende onderzoeken³ is gebleken dat het openbaar, vindbaar en herbruikbaar aanbieden van open data positieve maatschappelijke en economische effecten kan hebben:

- o *Overheidsinformatie voorziet in een behoefte:* Er is een toenemende belangstelling voor hergebruik van overheidsinformatie. Burgers en bedrijven willen graag de beschikking hebben over dergelijke informatie, omdat die bij kan dragen aan een efficiëntere werkwijze. Doordat commerciële partijen de informatie verwerken in producten met toegevoegde waarde worden specifieke doelgroepen bediend.
Ook maken de snelle ontwikkelingen op ICT-gebied het mogelijk om informatie te analyseren, combineren en met bijzondere of handige toepassingen informatie op een eenvoudige manier te ontsluiten. Een voorbeeld hiervan is een mobiele dienst waarbij openbare gegevens uit de kentekendatabank van de Rijksdienst voor het wegverkeer op een simpele manier worden ontsloten en verrijkt met relevante informatie tegen een kleine vergoeding. Uit het massale gebruik van dergelijke producten, die deels zijn gebaseerd op overheidsinformatie, blijkt dat er een markt voor is. Uiteraard zullen hierbij steeds ook de richtlijnen met betrekking tot markt en overheidsactiviteiten⁴ in acht worden genomen.
- o *Economische waarde:* De groeiende aandacht voor hergebruik van overheidsinformatie komt ook voort uit de potentiële economische waarde. In verschillende landen zijn studies gedaan om de maatschappelijke kosten en baten van open data in beeld te brengen. In deze studies wordt de waarde van open data hoog ingeschat⁵. Het economisch potentieel van open data zal pas benut worden als er nieuwe innovatieve toepassingen met open data worden gemaakt. In de Digitale Agenda.nl⁶ van het ministerie van EL&I wordt dit perspectief onderkend.
- o *Participatie en controle door burgers:* De toegankelijkheid van overheidsinformatie draagt er aan bij dat burgers beter in de gelegenheid worden gesteld tot participatie in de maatschappij en controle van de overheid. Een voorbeeld is de website wetten.nl waar de Nederlandse wet- en regelgeving voor iedereen toegankelijk is en in een herbruikbaar formaat wordt

³ TNO 'Open Overheid, Internationale beleidsanalyse en aanbevelingen voor Nederlands beleid' (2011)

Tim Berners-Lee (grondlegger van het internet) 'design issues: linked data' (2006)

Helm ea, 'study on measuring European public sector information resources' (2006)

⁴ EK nr. 21/7, 22 maart 2011, gedragsregels overheid

⁵ De Europese Commissie heeft berekend dat de markt voor overheidsinformatie in de EU een geschatte omvang heeft van €27 miljard per jaar. Zie: Helm ea, 'study on measuring European public sector information resources' (2006), beschikbaar op www.epsiplatform.eu

⁶ Digitale Agenda.nl, ICT voor innovatie en economische groei. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 17 mei 2011. Bijlage bij Kamerstuk 29515 nr.331.

aangeboden. Daarnaast worden ook alle bekendmakingen via Overheid.nl getoond. Dit biedt de mogelijkheid om overheidsinformatie verder te (laten) verspreiden. Zo maken particuliere websites als liigl.nl (een juridische zoekmachine) en ikregeer.nl gebruik van deze informatie.

Datum

30 mei 2011

Kenmerk

2011-2000224638

Zoals hierna verder uiteengezet worden binnen de Nederlandse overheid al veel activiteiten ondernomen om deze positieve effecten te kunnen realiseren. Hierbij is het van belang dat de overheid haar openbare informatie, in het bijzonder haar open data, actief en eenvoudig toegankelijk maakt, en ervoor zorgt dat er geen belemmeringen zijn voor het (her)gebruik van de informatie.

Het actief aanbieden van open data vindt wereldwijd meer en meer navolging, sinds de president van de Verenigde Staten in 2009 direct na zijn installatie het 'Open Government Initiative' lanceerde. In de meeste landen waar een nadere uitwerking van 'Open Government' oftewel Open Overheid wordt ontwikkeld, behelst dit drie aspecten: open data, participatie en samenwerking.

Om een Nederlandse positie te kunnen bepalen heeft het ministerie van BZK in augustus 2010 TNO gevraagd een internationaal vergelijkend onderzoek uit te voeren naar buitenlandse open overheidsinitiatieven.

Een belangrijke aanleiding voor 'Open Overheid'-beleid is het stimuleren van de kenniseconomie en innovatie. Daarnaast stellen de landen die een dergelijk initiatief hebben ontwikkeld dat de Open Overheid bijdraagt aan de democratie en publieke dienstverlening door de burger beter te informeren en te betrekken.

In de landen die TNO bij het onderzoek heeft bekeken, staan de wet- en regelgeving voor hergebruik van overheidsinformatie en open data centraal in de ontwikkeling van de Open Overheid. Open Data vormen de belangrijkste drijfveer voor het realiseren van de doelstellingen van de Open Overheid en TNO adviseert in haar rapport 'Open Overheid'⁷ dan ook in Nederland hiervoor een specifiek beleid op te pakken dat zich zowel richt op het rijk als op de medeoverheden, bij voorkeur in een gescheiden traject van participatie en samenwerking. Ik sluit me voor een groot deel aan bij deze aanbevelingen van TNO.

In de laatste jaren zijn door de overheid al veel activiteiten ondernomen om het open databeleid in Nederland te ontwikkelen. In de beleidsnota "Naar optimale beschikbaarheid van overheidsinformatie" uit 2000 zijn de uitgangspunten voor het Nederlands beleid inzake de exploitatie van overheidsinformatie geformuleerd.⁸ In dat zelfde jaar is besloten tot oprichting van de ICT implementatie-organisatie ICTU⁹. Deze uitvoeringsorganisatie werd in het leven geroepen om tegemoet te komen aan een toenemende behoefte om niet alleen in de beleidsvoorbereiding maar ook bij de implementatie van ICT-programma's gericht op de openbare sector samen te werken. Deze samenwerking wordt programmatisch of projectmatig vorm gegeven. Onder het programma Andere Overheid zijn daaruit verschillende arrangementen ontstaan die ook nu nog bepalend zijn voor de ontwikkeling van het open databeleid in Nederland. Hierbij wordt gedacht aan bestaande arrangementen zoals juriconnect (de documentatiesite van het Platform voor informatie-uitwisseling en -standaardisatie in het juridische domein) en Antwoord voor bedrijven en burgers.

⁷ TNO-rapport: *Open Overheid, Internationale beleidsanalyse en aanbevelingen voor Nederlands beleid*, Rap nr 35444, 12 januari 2011

⁸ Kamerstukken II, 1999-2000, 26387, 7.

⁹ Staten-Generaal, vergaderjaar 2000-2001, 27 510, nrs. 113 en 1

Daarnaast is het Forum Standaardisatie¹⁰ opgericht, dit Forum adviseert de rijksoverheid over hoe open standaarden de digitale uitwisseling van informatie tussen overheden kunnen bevorderen. Daarbij doet zij onder meer voorstellen voor het gebruik van open standaarden en levert zij inbreng voor de Nederlandse standpunten ten aanzien van internationale ontwikkelingen op het gebied van standaardisatie.

Datum
30 mei 2011
Kenmerk
2011-2000224638

Gebruik makend van deze bestaande arrangementen zal het ministerie van BZK zich in samenwerking met onder andere de ministeries van EL&I en Financiën ook in de komende periode, richting rijk, uitvoeringsorganisaties en medeoverheden, actief inzetten om hergebruik van overheidsinformatie te stimuleren en open data op een vindbare en herbruikbare manier aan te bieden. In bijlage 1 van deze brief is een uitgebreide reactie opgenomen op alle twaalf aanbevelingen die TNO doet naar aanleiding van haar conclusie (conform uw verzoek geuit in AO 'grote ICT projecten' van 17 februari jl.).

2. Het kader voor hergebruik van overheidsinformatie

Wettelijk gezien wordt het Nederlandse kader voor het hergebruik van overheidsinformatie gevormd door de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In 2003 is hergebruik van overheidsinformatie vastgelegd in de Europese richtlijn inzake het hergebruik van overheidsinformatie.¹¹ Deze richtlijn geeft voorschriften over de wijze waarop hergebruik van overheidsdocumenten door lidstaten dient te worden geregeld. Dit algemene kader moet ervoor zorgen dat hergebruik geschiedt op basis van eerlijke, evenredige en niet-discriminerende voorwaarden. Zo mogen er geen exclusieve contracten inzake hergebruik worden gesloten en mag er geen bovenmatige winst worden gemaakt. In 2006 is de richtlijn in Nederland geïmplementeerd als hoofdstuk V-A van de Wob.¹²

In de wetgeving over auteursrecht en aanverwante rechten neemt overheidsinformatie een bijzondere plaats in. In artikel 15b van de Auteurswet, artikel 8 van de Databankwet en artikel 9a van de Wet op de naburige rechten is bepaald dat op door de overheid geproduceerde werken in beginsel geen auteursrecht, databankrecht of naburig recht berust, tenzij dat recht uitdrukkelijk is voorbehouden. Hieruit volgt dat overheidsinformatie in beginsel vrij kan worden hergebruikt, tenzij de overheid dit hergebruik expliciet beperkt. De ratio hiervan is dat overheidsinformatie in beginsel publiek bezit behoort te zijn.

3. Reeds gezette stappen

Er zijn de afgelopen jaren wel ontwikkelingen geweest die hergebruik van overheidsinformatie makkelijker maken. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen door de overheid zelf gecreëerde informatie door de overheid verzamelde informatie.

¹⁰ *Staatscourant 2010 nr. 4499 31 maart 2010*

¹¹ *Richtlijn nr. 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie, PB L 345.*

¹² *Stb. 2006, 25.*

Een korte schets van de ontwikkelingen:

1. Ten aanzien van door de overheid geproduceerde informatie is in de afgelopen jaren veel informatie toegankelijk gemaakt, onder andere via databanken op websites zoals wetten.nl, Overheid.nl en Staten Generaal digitaal. Op dat terrein wordt op dit moment gewerkt aan verbetering van de toegankelijkheid en vindbaarheid van gegevens maar ook aan standaardisatie daarvan. Via het bij het ministerie van Financiën belegde categoriemanagement Vakliteratuur en Abonnementen wordt hierover de regie gevoerd.
2. Ook door de overheid verzamelde informatie wordt meer en meer digitaal aangeboden. Tijdens het Digitaal Bestuur congres (20 januari jl.) heeft het ministerie van BZK de eerste bètaversie van het Nederlandse open dataportaal (<http://www.data.overheid.nl>) geopend. Dit open data portaal biedt:
  - een doorverwijsregister, waarin bronnen van overheidsinformatie worden ontsloten. Het gaat hierbij nadrukkelijk om overheidsinformatie die reeds openbaar is;
  - een overzicht van innovatieve en slimme toepassingen op datasets;
  - een platform met informatie over open data;
  - een verwijzing naar de fora waarop, door de gemeenschap rondom open data, gediscussieerd wordt over open data en toepassingen;Het dataportaal is nog volop in ontwikkeling. Er wordt naar gestreefd om het open dataportaal voor de zomer officieel te lanceren.
3. Er wordt binnen de overheid gewerkt aan standaardisatie van overheidsinformatie, zoals het Actieplan Nederland Open in Verbinding van de Ministeries van EL&I en BZK. Dat heeft tot doel het gebruik van open standaarden te stimuleren om zo informatie uitwisseling en communicatie tussen overheid, bedrijfsleven en burgers te verbeteren.
4. Steeds meer overheidsorganisaties delen elkaars informatie door gezamenlijke databases op te zetten voor hun gegevens, waardoor zij eenvoudiger in staat zijn gegevens met elkaar en met derden uit te wisselen. Met name bij geo-informatie is deze ontwikkeling te zien, mede als gevolg van de INSPIRE-richtlijn¹³.
5. In 2007 en 2009 zijn door de toenmalige staatssecretaris van BZK intentieverklaringen gesloten met Provincies en Waterschappen inzake verstrekking en hergebruik van geo-overheidsinformatie. In bijlage 2 treft u beide verklaringen aan. In deze verklaringen is afgesproken dat provincies en waterschappen hun geo-informatie tegen maximaal de verstrekingskosten aan burgers, bedrijven en medeoverheden zullen verstrekken. Met gemeenten is een dergelijke verklaring nog niet afgesloten. De VNG onderschrijft wel het beleid van maximale verstrekingskosten maar is van mening dat dit beleid dan voor de gehele overheid zou moeten gelden. Momenteel vormen het Kadaster, het Handelsregister en de Hydrografische Dienst van Defensie nog uitzonderingen hierop, omdat bij deze diensten de exploitatie is gebaseerd op de gehanteerde tarieven.
6. Op Rijksoverheid.nl is in september 2010 gekozen voor een label van Creative Commons (CC). Er geldt een zogenaamde CC-zero verklaring voor alle informatie op de website van de Rijksoverheid. Ingeval van een CC-zero verklaring wordt er door de rechthebbende geen voorbehoud gemaakt op het

Datum

30 mei 2011

Kenmerk

2011-2000224638

¹³ Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de gemeenschap (Inspire), PB L 108

gebruik van zijn materiaal. Hiermee worden - voor zover de wet dat toelaat - alle auteursrechtelijke aanspraken opgegeven. Daarmee wordt optimale vrijheid van hergebruik van informatie van rijksoverheid.nl geboden.

Datum
30 mei 2011
Kenmerk
2011-2000224638

4. Belemmeringen in hergebruik

Hoewel al veel stappen zijn gezet, blijven er belemmeringen bestaan om optimaal gebruik te kunnen maken van overheidsinformatie. Deze belemmeringen hebben betrekking op gebruiksvoorwaarden, kosten en een gebrekkig aanbod van informatie.

Gebruiksvoorwaarden

De Auteurswet en de Databankenwet stellen dat overheidsinformatie vrij hergebruikt kan worden, tenzij de overheid dit hergebruik expliciet beperkt. In de praktijk wordt door verschillende overheidsinstellingen frequent een voorbehoud gemaakt. Als een voorbehoud wordt gemaakt, is verdere openbaarmaking en verspreiding niet toegestaan. In dat geval zal contact moeten worden opgenomen met de betrokken rechthebbende. De rechthebbende kan vervolgens zijn gebruiksvoorwaarden kenbaar maken. Het gevolg hiervan is dat verschillen in gebruiksvoorwaarden tussen bestuursorganen kunnen ontstaan. De afweging om te komen tot een voorbehoud is niet altijd helder ook niet voor de hergebruiker.

In andere gevallen wordt het betreffende recht bewust voorbehouden. De voorwaarden blijken veelal betrekking te hebben op bronvermelding, ongewijzigde overname, beperking tot niet-commercieel gebruik en het uitsluiten van aansprakelijkheid. Voor marktpartijen leiden deze verschillende voorbehouden tot onduidelijkheid over de status van informatie en of hergebruik wel of niet mogelijk is. Het zij dus herhaald dat transparantie hierover van groot belang is. Soms moeten marktpartijen procederen om de informatie te krijgen. Dit bleek in 2009 in een rechtszaak tussen Landmark en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam waarin een databankrecht werd geclaimd door de gemeente. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde dat de gemeente dat recht niet had ¹⁴.

Het achterwege laten van dergelijke voorbehouden blijkt in de praktijk in de meeste gevallen echter weinig problemen op te leveren. Zo worden diverse databestanden zonder enige voorwaarde op internet ter beschikking gesteld, hetgeen niet tot misbruik en misvattingen heeft geleid. Voorbeelden hiervan zijn wet- en regelgeving, kamerstukken, rechtelijke uitspraken en geografische informatie die bij overheidsorganisaties berust. Het ministerie van OCW biedt een catalogus aan met informatie, zoals schoolvakantiedata, die (markt) partijen direct kunnen integreren in hun eigen producten. Bovendien geldt dat de hergebruiker van de informatie verantwoordelijk is voor de aangeboden informatie en de wijze van verwerken en aanbieden.

Verschillende tarieven

Elke overheidsorganisatie kan zelf tarieven voor informatie vaststellen en ook binnen overheidsorganisaties worden voor verschillende documenten verschillende tarieven gevraagd. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de

---

¹⁴ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 29 april 2009, LJN BI2651.

verstrekingskosten (kosten voor reproductie en levering) en anderzijds de kosten voor verzameling of het vragen van een vergoeding voor hergebruik in geval van gebruiksvoorwaarden. In sommige gevallen wordt een prijs in rekening gebracht die ligt tussen de marginale kosten en de integrale kostprijs. Het is in zijn algemeenheid niet wenselijk dat met het vragen van vergoedingen voor hergebruik van overheidsinformatie extra kosten en lasten voor de afnemers worden gegenereerd. Binnen de rijksoverheid geldt het beleid dat voor verstrekking van de informatie voor hergebruik maximaal de marginale kosten van verstrekking worden gerekend en dat voor het verzamelen en het gebruik van de informatie geen vergoedingen in rekening worden gebracht¹⁵. Andere overheden voeren hierin een eigen beleid en hiermee wordt een onderscheid gemaakt dat onduidelijkheid en belemmeringen oplevert voor de hergebruiker. Binnen de overheid zou openbare overheidsinformatie enkel nog tegen marginale verstrekingskosten beschikbaar moeten worden gesteld. Onder punt 5 van deze brief, kom ik hier nog op terug.

Datum

30 mei 2011

Kenmerk

2011-2000224638

Openbare overheidscollecties met afwijkende regeling

Voor een aantal openbare overheidscollecties, het Kadaster, de Hydrografische dienst van Defensie en het Handelsregister, geldt dat zij deels bekostigd worden door het berekenen van tarieven voor de informatie die zij leveren. Zolang voor deze collecties nog geen andere vorm van bekostiging beschikbaar is, zullen deze collecties voor verstrekkingen een hoger tarief dan de marginale verstrekingskosten in rekening mogen brengen.

Beperkt aanbod Open Data

Op 20 januari 2011 is een bètaversie van het open dataportaal gepresenteerd aan het grote publiek. Uit de eerste ervaringen met het portaal blijkt dat er maar weinig datasets op eigen initiatief van overheden worden aangemeld. Deze belemmering is uiteraard een gevolg van de bovengenoemde belemmeringen voor hergebruik, maar komt ook voort uit het feit dat het openen van ruwe datasets voor overheden niet vanzelf gaat. Vaak moeten er nog wat stappen gezet worden om de datasets herbruikbaar aan te kunnen bieden en dit kost de betreffende overheden tijd. Omdat er nog onvoldoende bekend is over de mogelijkheden en de voordelen van open data, zijn overheden vaak (nog) niet bereid om deze investering te doen. Een samenwerkingsplatform, zoals in de volgende paragraaf nader toegelicht, kan een belangrijke rol spelen in het wegnemen van deze belemmeringen.

5. Vervolg acties Hergebruik en Open Data

Het Open Data beleid zoals ik dat in deze visie heb geformuleerd is volop in ontwikkeling. In de komende periode zal ik dit beleid verder ontwikkelen en uitvoeren. Hiervoor staat in 2011 een aantal activiteiten op stapel:

- Verdere ontwikkeling van het open dataportaal. Zoals ik eerder in deze brief al heb aangegeven zal het open dataportaal zich in de komende periode moeten ontwikkelen. Het open dataportaal zal na de zomer officieel worden gelanceerd.
- Gelijktijdig met de doorontwikkeling van het open dataportaal, wordt onderzoek gedaan naar de behoefte t.a.v een samenwerkingsplatform voor open data (werktitel Kenniscentrum Open Data). Een samenwerkingsverband tussen

¹⁵ Besluit tarieven openbaarheid van bestuur, 1993

overheid en markt dat tijdelijk¹⁶ een impuls kan geven aan de ontwikkeling van een Nederlands open databeleid. Uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat een nationaal dataportaal zich vrijwel automatisch ontwikkelt tot een dergelijk kenniscentrum over open data¹⁷. Het is van belang dit vanaf de start goed vorm te geven, en de juiste partijen te betrekken. Vanuit dit kenniscentrum zal in elk geval in samenwerking het Forum Standaardisatie en verder met andere stakeholders, onder andere nagedacht worden over een standaard voor open data. Deze standaard, die betrekking heeft op de ideale vorm en formaat van data, is er nog niet. Daarnaast neemt dit kenniscentrum een belangrijk deel van de communicatie over open data op zich.

- Een goed open databeleid is pas geslaagd als de data op innovatieve wijze worden benut, met maatschappelijk en economische relevantie. Uit internationale voorbeelden kan worden afgeleid dat dit niet uit zichzelf ontstaat, hierbij moeten overheden, burgers en ondernemers worden betrokken. De ministeries van BZK en EL&I zullen hier gezamenlijk in optrekken. Waarbij het ministerie van BZK zich voornamelijk zal richten op de ontwikkeling, de vulling van het open dataportaal en het betrekken van de juiste spelers, zal het ministerie van EL&I zich bezig houden met het stimuleren van ondernemers om aan de slag te gaan met open data, en het creëren van innovatieve toepassingen.

Daarnaast starten de ministeries van BZK en EL&I gezamenlijk een Programma Open Data, zoals aangekondigd in de Digitale Agenda.nl, waarin tevens zal worden samengewerkt met het ministerie van Financiën. Nader onderzoek zal worden gedaan naar oplossingsmogelijkheden voor de onder punt 4 van deze brief gesignaleerde belemmeringen in het hergebruik van overheidsinformatie. Ook zal met het ministerie van EL&I worden onderzocht in hoeverre op grond van de Hergebruikrichtlijn mogelijkheden bestaan om adresgegevens uit bijvoorbeeld het Handelsregister uit te sluiten van hergebruik ten behoeve van commerciële toepassingen zoals direct mail, als de betrokkene heeft aangegeven zodanige commerciële toepassingen niet op prijs te stellen.

Ondanks het voeren van een actief open databeleid zullen kosten en gebruiksvoorwaarden het hergebruik van overheidsinformatie in de weg blijven staan. Het thans geldende wettelijk kader maakt het mogelijk om voorwaarden te stellen en tarieven in rekening te brengen voor hergebruik van informatie die reeds is verzameld en geproduceerd in het kader van de uitvoering van overheidstaken. Deze voorwaarden en tarieven, die bovendien sterk verschillen en niet altijd goed kenbaar zijn, belemmeren het hergebruik.

Datum
30 mei 2011

Kenmerk
2011-2000224638

---

¹⁶ Het Kenniscentrum is bedoeld als tijdelijke impuls. Activiteiten starten in 2011 en eindigen uiterlijk in 2013.

¹⁷ Do the least as possible, hoe het organisatorisch beheer van een Nederlands dataportal er uit kan zien, Ton Zijlstra, augustus 2010

Ik ben voornemens deze knelpunten weg te nemen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan een aanvulling van de al bestaande wettelijke regeling met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie in de Wob. Deze wijziging van de Wob kan meegenomen worden in een meer omvattende wijziging van de Wet openbaarheid van bestuur waarover ik u in een separate brief bericht.

Daarnaast ben ik voornemens om in de tweede helft van dit jaar onderzoek te doen naar de kosten en baten van hergebruik van overheidsgegevens op individueel organisatieniveau, inclusief de openbare gegevens uit de basisregistraties.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.P.H. Donner

Datum

30 mei 2011

Kenmerk

2011-2000224638